Ч. 241 (11.591). Львів, вівторок 29. жовтня 1929. [illegible] Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щади. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

„Однозгідний інтерес“.

З приводу поголоски про ревізію чесько-мадярських границь.

Сензаційна вістка про згоду през. Масарика приступити до безпосередніх переговорів у справі ревізії чесько-мадярських границь найшла широкий відгомін у політичних колах середущої Европи. Зовсім природно, що цей проєкт не може бути байдужий і нам, бо невиключене, що саме про нас і про нашу національну територію йтиме мова, що саме закарпатська вітка українського народу — скорше чи пізніше — буде предметом чесько-мадярських торгів.

З того приводу забрав слово в перемиському „Українському Голосі“ проф. д-р Василь Пачовський, який недавно після десятилітнього побуту на Закарпатті повернув до Галичини. Навязавши до вістки про ревізію чесько-мадярських границь, змальовує він наслідки чеського режіму на Закарпатті, які майже все населення відвернули від Праги. Обходження застереженої договором автономії, розбиття громадянства при допомозі православя і „языкового вопроса“, всесильність тамашної чеської бюрократії, панування жандармерії на селах, насадження чеської кольонізації, союз із жидами проти місцевого населення, москалізація і чехізація урядів, грабіжницька господарка в краї, — все те млинським каменем лягло на наше Закарпаття. Не диво, що мадярські часи населення вважає „раєм“. Цієї країни Чехословаччина не може втримати під боком Мадярщини і вона радо заміняє Закарпаття за добровільну згоду Мадярщини на залишення Братислави з округою при Чехословаччині. Але Закарпаття приєдналося до Чехословаччини добровільно. Тому має право бути підметом у тих переговорах і виявити свою волю. Таким чином населення стане перед альтернативою: *„Мадярщина чи Галичина?“*

„Знаючи суспільні настрої з десятилітнього побуту на Закарпатті, я признаю, що старша ґенерація інтеліґенції схильна заявитися за прилученням до Мадярщини, але інтеліґентська молодь в більшість селянського населення заявиться в інтересі національної єдности до Галичини — зі застереженням автономії та прилучення цілої области, заселеної українцями аж до Попраду, яка входить в склад Словаччини. Переїзджаючи сюди, я одержав повновласть заявити цю думку від молодої інтеліґенції, яка вийшла з народу і живе серед народу. *Інша справа, як до цеї думки віднесеться Польща* з огляду на свої заграничні звязки і зобовязання. Але в літі ц. р. довелось мені читати вістку з польських часописів, що на випадок ревізії тріянонського миру Мадярщина дістане тільки дійсні етноґрафічні границі на Підкарпатській Русі, а Польща скаже слово, заінтересована в справі інших областей, заселених українцями. Закарпатська Україна завдяки 5—6 полученням залізничих ліній творить браму до Середньої Европи, а через своє положення є ключем між сходом і заходом Европи. Вона багата лісами, джерелами мінеральними, копальнями, багацтвами земних скарбів, з яких крім соли найдено порцеляну, мармор, вугілля й ін.; може служити літом завдяки свому підсонню, краєвидам і мінеральним джерелам за Швайцарію. *Може наш інтерес захования цієї землі за нашим народом перед мадярами буде ним разом однозгідним з інтересом польської держави*“.

З легкої руки все те написано, оригінально, але під політичним оглядом щонайменше... поетично. Проф. В. Пачовський, проживши десять літ на Закарпатті, повинен добре знати тамошні відносини. Але він мабуть не знає відносин на українських землях під Польщею — і то не так може в Галичині, як на Волині, Поліссі, Холмщині, Підляші.

А при тому проф. Пачовський самовільно упрощує це важливе питання. Годиться зазначити, що в польській пресі не говориться про те, немов би Польща хотіла забрати голос в справі приєднання чисто української терторії до Галичини, себто до Польщі. Літом ц. р. „Слово Польске“ писало тільки про те, що Польща мусілаб інтервенювати в закарпатські відносини, колиб там розвивався національно-український, соборницький напрямок замісць місцевого, автохтонно-реґіонального, базованого на специфічному національно-відосередному сепаратизмі. В ряди-годи польська преса, особливо консервативна (краківський „Час“, виленське „Слово“), вертає до цієї проблеми, але виключно *під кутом спільної польсько-мадярської границі*, при чому нема мови про приєднання Закарпаття до Польщі, тільки про зворот його Мадярщині. Чоловий публіцист виленського „Слова“ пос. Мацкевич говорить про цю справу дуже туманно, маючи на меті не приєднання нашого Закарпаття до Польщі, тільки при допомозі спільної польсько-мадярської границі заінавгурування балканської політики Польщі.

Без сумніву, що колиб була альтернатива: Мадярщина чи Галичина, себто фактично: Мадярщина чи Польща, то — обєктивно беручи справу — краще було би заявитися за другою можливістю, бо тим чином у засаді переводиться сбєднання української національної території на нашому полудньово-західному секторі. Але справа так не стоїть. Вона стоїть зовсім інакше: Чехословаччина чи Мадярщина, а не Мадярщина чи Галичина? А колиб навіть вона стояла, так, як то собі викомбінував проф. Пачовський, то ще треба би глибоко застановитися, як поставитися до можливого вирішення. Бо Закарпатська Україна є за слаба, щоби могла входити в склад Польщі. Теперішній стан Закарпаття, рівень його національної свідомости, господарче засилля чужинного елементу, відсутність — так сказатиб здекларованої індивідуальности тієї країни — не предиспонують її до боротьби в умовинах польської дійсности. Проф. Пачовський певне має на увазі додатній вплив Галичини на приспішення росту свідомости й національної уніфікації Закарпаття. Є це річ сумнівна з огляду на польську політику, наскрізь окрему у відношенні до кожної частини української національної території під польською владою, себто іншої у відношенні до Галичини (навіть дещо іншої в поодиноких воєвідствах), іншої у відношенні до Волині, ще іншої у відношенні до Полісся, а вкінці іншої у відношенні до Холмщини. Правда, проф. Пачовський згадує щось про автономію Закарпаття в рямках Польщі. Але це є утопія. Бож і д-рові Пач. напевно відомо, що польський сойм приняв у вересні 1922 р. закон про автономію для Сх. Галичини, зглядно для трьох сх. галицьких воєвідств (який мав бути здійснений до двох літ), а який досі не здійснений.

З другого боку навіть „автономне“ Закарпаття булоб майже так само відділене кордоном від Галичини та її впливів, як тепер під чеською владою. Годиться теж мати на увазі, що Польща, яка офіційно має 33 проц. непольського населення, а фактично понад 40 проц., в ніякому разі не змагає до збільшення чужоплемінного елементу. Колиб Польща прийшла в посідання нашого Закарпаття, то скорше чи пізніше віддалаб його Мадярщині, щоби засвідчити стару правду про мадяра й поляка, як про „двох братанків“. Коштом нашого Закарпаття прийшло би до тісного союзу між Польщею і Мадярщиною, між іншим зверненого проти нашої емансипації. Польща не рефлектує на невеличкі чужонаціональні области, як нпр. вона не рефлектувала на північну Буковину, навпаки, радо акцептувала її захоплення Румунією. І нині між іншим Буковина є цементом польсько-румунського союзу. Те саме булоб із Закарпаттям у відношенні до Мадярщини.

За океаном.

З діяльности Обєднання.

З касового звідомлення Обєднання Українських Організацій в Америці за місяць липень і серпень ц. р., поміщеного у „Свободі“, довідуємося, що в липні мало Обєднання 3.685 долярів приходу, а в серпні тільки 812 долярів. З тої суми вислано: на Рідну Школу 1.000 долярів, на українських інвалідів 700 долярів (по половині на допомогу й будову дому Українських Інвалідів), на Т-во „Просвіта“ 350 долярів (200 на Лемківщині і 150 у Львові), на Академію Наук у Києві 300 дол., на захист українських письменників і журналістів 300 дол., на чит. „Просвіти“ в Стрілиськах Ст., пов. Бібрка, 155 для українських пластунів 182.43 дол. (раз 50, другий раз 132.43 дол.), на Національний Музей у Львові 100 дол., на політичних вязнів 100 дол., на ЦЕСУС 100 дол., на захист для сиріт 50 дол., на кооперативу в Красниках 25 дол., на краєву пресу 10 дол., на журнал „Життя і Знання“ 5 дол.

Українська музика і пісня в радіо.

В неділю 6. жовтня ц. р., в год. 2.45 попол., на стації ВААТ, готель Пляда в Джерзи Сіті, підчас української години відограла Українська Симфонічна Орхестра під проводом п. Михайла Маіка з Пасейк, Н. Дж., такі точки: 1) Січовий марш, 2) Запорожська полька (!?), 3) Чорні очі (вальс), 4) Коломийка, 5) Родина (вальс) зі співом, 6) Гопак-коломийка, 7) Марш Українських Січових Стрільців. Усі ті точки аранжував дириґент орхестри п. М. Маік.

Листопадовий концерт у радіо в Дітройт.

В неділю 3. листопада ц. р., від години 1.30 до 2-гої сполудня, дають, як щороку, українські хори в Дітройт (мішаний Бояна і муж. Бандуриста) концерт у радіо з нагоди листопадових роковин. Концерт буде наданий із стації ВЙР (750 Кс. — 400 МТ.). Стація ВЙР міжнародня і дуже часто її чують в Европі, так, що є надія, що й українці у старому краю будуть мати нагоду почути український концерт з Америки. В програму концерту входять три мішані і три мужеські хори, одно сопранове сольо і необхідна промова про значіння для українців листопадового свята. Програму подасться подрібно перед самим концертом. Ця вістка є для українців в Европі, щоб третього листопада в годині семій трицять вечером (центральний европейський час) настроїли свої радіо-апарати на 32.00 Метерс і 75 Ваттс і старалися схопити стацію ВЙР, якої міжнароднім кличем є 8ХАО.

На тему нашої закордонної пропаґанди.

Лист з Парижа.

Одно з найважніших питань української пропаґанди на заході Европи — це безсумнівно створення українського культурного осередку в Парижі. У цім великім світовім центрі нема ні одного культурного народу з якоїб то не було части земської кулі, який не мав би тут своєї національної установи, в якій кожний чужинець, що інтересується життям даної нації та проявами її культурного чи політичного розвою, не мав би змоги знайти всі потрібні йому матеріяли. І тому то тут така велика скількість бібліотек у всіх мовах світу, а мабуть нема одного дня, який не приносив би вістку про отворення якоїсь чужинної мистецької вистави то-що.

Під цим оглядом ми, українці, далеко лишилися позаду. Я поминаю пекучу просто потребу масового приїзду українських студентів до французьких високих шкіл та створення українського культурного центру для наших домашніх потреб — це було би зовсім природне явище. Париж — центр світової культури і кожний нарід старається зарепрезентувати себе тут якнайкраще.

Одначе на перший плян висувається тут потреба дати змогу знайти чужинцеві, який студіює українське життя, українські культур-

ну установу, в якій він знайшов би потрібний йому варстат праці. Відсилати його до „l' Institut d' études Slaves", де находяться численні видання Всеукраїнської Академії Наук у Київі та Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, чи до бібліотеки „École des langues orientales vivantes", де є теж багато творів в українській мові — незручно і доступ там утруднений; в додатку це бібліотеки спеціяльні. Я не кажу вже про Національну Бібліотеку, де доступ обмежений лиш для наукових дослідників. Зокрема чужинцеві, який не володіє українською мовою, потрібна література в доступних йому мовах: французькій, німецькій чи англійській.

Література про Україну в німецькій мові вже доволі богата, одначе вона не менша й у французькій мові. Ось під рукою у мене книжка п. з. „L' Ukraine et la question ukrainienne" par Th. Sartchenko amieu chargé de Cours á l' Université de Rome, professeur à l' École supèrieure de Commerce et d' Industrie de Paris". Ця книжка під кожним оглядом цікава — вона видана заходами „Cercle d' Études Franco-Ukrainiennes" ще в липні 1918 р. у Парижі, себто підчас світової війни, а її метою було пояснити французькій суспільности конечність для України заключити берестейський мир та підчеркнути значіння української справи як світової проблеми. Для нас, українців, ця книжка має зокрема велике значіння з погляду на культурне французько-українське зближення. На кінці своєї книжки автор подає спис творів у французькій мові про Україну — в числі поверх двіста томів. Спис, як автор зазначує, не повний, а в додатку від 1918 до 1929 р. появилося богато нових творів французькою мовою про Україну.

Підчас світової війни друкувалося рівнож багато книжок про Україну в Англії, Німеччині, Італії та по інших краях Европи. Справа булаб тепер тільки в тому, щоб їх разом зібрати та створити бібліотеку, з якої чужинець, котрий займається українськими справами, міг би черпати потрібну йому літературу.

Останніми часами відкрито в Парижі українську бібліотеку ім. Симона Петлюри і в ній уже сьогодні можна знайти в тому напрямі багато дуже інтересних творів. А її надзвичайно культурний бібліотекар, п. Іван Рудичів, піклується зокрема такою збіркою.

Побажатиб, щоб наші наукові установи увійшли в тісний контакт із цією культурною інституцією, а українська суспільність щоб уважала своїм обовязком **запевнити постійне і тревале істнування в Парижі українській бібліотеці.** Тоді така бібліотека стане безперечно великим фактором української пропаґанди в центрі західної Европи.

Д-р Юрій Студинський.

З життя наших установ.

Загальні збори Видавничої Спілки „Діло".

В пятницю, 25. жовтня ц. р. вечером відбулися в льокалі Редакції „Діла" звичайні загальні збори Видавничої Спілки „Діло". Збори відкрив голова Надзірної Ради пос. д-р Дмитро Левицький, що потім весь час і проводив ними. Секретарював ред. В. Мудрий. По відчитанні протоколу прийшов до слова дир. О. Саевич, що в імени Дирекції зложив обширний рахунковий звіт за 1928—29 адміністраційний рік, даючи докладні пояснення до кожної позиції білянсу, який був на руках у кожного учасника зборів. Доповнення до звіту дир. О. Саевича давав о. крил. Лопатинський Дамян. Цілий рахунковий і господарський звіт Дирекції приняли збори до затверджуючого відома.

З черги прийшов до слова представник Контрольної Комісії д-р Ст. Федак, який у свому звіті сказав, що Контрольна Комісія „шконтрувала дня 19. жовтня 1929 р. касу, рахункові книги кооперативи, оборотовий рахунок, інвентарі, рахунок зисків і страт та рахунок білянсу кооперативи за 1928—29 рік і сконстатувала, що все находиться в порядку, що майно кооперативи, виказане в предложенім білянсі за рік 1928—29 є згідне з книгами й інвентарами кооперативи" і на цій підставі Комісія поставила внесення на затвердження зборами предложеного замкнення рахунків і білянсу кооперативи за 1928—29 рік, який виказав 2.423 золотих зиску та на уділення Дирекції і Надзірній Раді абсолюторії.

Внесення Контрольної Комісії збори однодушно приняли.

На внесення Дирекції розділено чистий зиск в такий спосіб: 1.118.20 зол. рішено признати на дивіденду для повновплачених уділів (10%), а 1.304 зол. приділити до резервового фонду.

За кулісами III. Інтернаціоналу.

Димісія Раковського і його ратування. — Залицяння до Польщі й Румунії. — Тайна дипльоматія.

Бувший радник посольства СРСР у Парижі Бесідовський поміщує в париськім „Матені" з дня 22. ц. м. статтю під таким заголовком, починаючи нею цілу низку ревеляцій про закордонну політику Сталіна, Літвінова і товаришів.

Стаття починається подією з осени 1927 р., коли Раковський, амбасадор СРСР підписав рішення „опозиції троцькістів" і поклик до всіх комуністів світа, щоби на випадок війни якоїнебудь держави зі СРСР вони підняли революцію в запіллі. Тимсамим становище Раковського як амбасадора захиталось. Раковський мусів покидати його. Бесідовський дістав тоді телеграму в Токіо, щоби приїздив негайно до Москви. Його покликали до Сталіна.

„Була це доба великих хвилювань. Підготовлялись виключити Троцького з центрального комітету. Моя розмова зі Сталіном трівала більш як три години. „Нема змоги втримати довше Раковського в Парижі" — казав він до мене. „Це великий удар для нас, бо він є добре заклиматизований у Франції і має всі дані, щоби в майбутности стати на заході великим дипльоматом. Він зєднав собі великі особисті впливи і став одною із найвизначніших осіб у констеляції, в якій проводять Францією... Кампанія проти Раковського счинена англійцями, але вона не мала би тих наслідків, якби Поанкаре не лякався всесильности Раковського.

„Зрештою ваш комісаріят є тільки гніздом ос! У ньому зводять особисті порахунки поза плечима найвизначніших дипльоматів. Чічерін, цей алькоголічний боягуз думає лише про те, як утопити Раковського. Від 2. до 14. вересня, коли „Матен" нападав на нашого амбасадора, він не відчинив рота і наша преса не могла заперечувати. Французи мали враження, що ми не можемо піддержувати Раковського або не хочемо. Політичне бюро, на жаль, запізно зорієнтувалось в інтригах Чічеріна... Щоби рятувати Раковського, ми згодилися на велику жертву в справі довгів".

Коли я відповів йому, що нелегко працювати з користю у Франції, Сталін відповів:

— „Ми не маємо сотика. Зрештою Париж утратив свою фінансову перевагу... Я волів би, щоби ви взяли на увагу можливість кількох малих політичних торгів. Наприклад ми могли би поправити своє відношення до Польщі. Це по-

К. ЧЕРТЕНКО.

Панські жінки.

(Образки з Буковини.)

Красуня Домка була горда й неприступна дівчина. Всі знали, що вона була заручена з Петром Чепигою, який мав ще служити один рік при війську. Одного дня мусіла Домка ставати в суді за свідка. Суддя Цебровський, старий парубок, післав цьогож дня до матери Домки, щоб дала свою доньку до його сестри на службу.

Вдова Томиха потребувала грошей на направу своєї хатини, змусила Домку служити у сестри судді і взяла за кілька місяців гроші наперед. Та на диво всім оженився суддя до року з Домкою і вже два місяці по шлюбі тішився сином.

Домка ненавиділа мужа, але корилася йому з усьому і зносила терпеливо всі його примхи. По трьох літах подружжа в приступі гніву ударив суддя жінку в лице. Мов божевільна кинулася Домка на нього. Її карі очі засвітилися дико, красне лице викривилося, а з уст потекла піна. Повалила його на землю і потоптала ногами. Це сталося так несподівано, що він не мав часу боронитися.

„Як я мала сімнацять літ, робив ти зі мною, що сам хотів, бо був сильніший від мене. Три роки терпіла я тобі все, але биття не знесу... це мені за велика наруга! Стережись від сьогодні мене! За знівечене моє життя вбю тебе, мов собаку!", казала твердо, як муж підносився з підлоги.

Думка вбити мужа, чимраз глибше запускала своє коріння в душу Домки. Пятнацять літ боролася нещасна жінка з нею, аж вкінці піддягла їй тим більше, що син виріс і станув на боці батька.

Від якогось часу здавалося їй часто, що вона молода дівчина, яка веселиться з подругами, або стоїть біля перелазу маминої хатки і розмовляє зі своїм Петром. Тоді з усіх сторін висуваються голови мужа і сина тай скалять до неї зуби.

З гадкою: „Убю обох... буду мати спокій", купила Домка сокиру, казала її нагострити і сховала в своїм ліжку.

Суддя спенсіонувався від року та отворив собі адвокатуру. В ніч катастрофи сидів він до півночі над актами; син давно вже спав.

Домка була неспокійна цілий день. Вона чула, як син сказав до батька: — Мама все кидається на тебе. Дай її до дому божевільних, а то вона вбє тебе.

— Завтра вже це зроблю, — відповів муж.

Тепер лежала вона роздягнена на ліжку в другій кімнаті, стискала рукою держак сокири під подушкою і думала: „Отже не зробиш... не діждеш до завтра", і пяніла з радости.

Нараз син збудився. Йому здавалося, що хтось рубає дрова в кімнаті. Біля софи стояла Домка в сорочці з розпущеним волоссям, страшно викривленим лицем і піною на устах. В руках держала окрівавлену сокиру; муж лежав перед нею з розчерепленою головою.

— Ось тобі за мене!... За дівчину Домку! — кричала несамовито.

*

Параска, донька багатого господаря Степана Мороша з села В., привезла женцям обід на поле. До неї підійшов в стрілецькім одіню молодець і попросив води. Був це уряловець при копальні нафти Михайло Петрійчук, який йшов піхотою від двірця на село до сестри-учительки, щоб перебути у неї свою відпустку.

Напився води із збанка, а за подяку хотів погладити дівчину по смаглявім личку.

— Зась, пане! — розгнівалася Параска. Вклонився їй чемно і подався на гостинець. Гостинцем ішов якийсь селянин. Порівнявся з ним.

— Добре полудне, пане Степане! Не пізнаєте Хаська, давного вашого сусіда? — привитався Михайло.

— Кудиж мені пізнати! Тоді ви була ще паничик, як ваша сестра була у нас, а тепер то вже пан! Зайдіть до мене, відпічнете, пообідаєте з нами відтак відвезу вас на друге село до сестри, — казав Степан добродушно.

— Скажу вам, чого йду до сестри. Хочу женитися і мені треба її поради. Сьогодня бачив я дівчину на поли, дала мені води напитися. Відразу припала мені до серця. Як не вона, то жадна інша. Не хочу панянки, — розказував Михайло.

Сиділи оба в садку, як Параска вернула з поля і підійшла кликати батька на обід.

— „Це є та дівчина". — шепнув Михайло Степанови

— Привитайся, Параско, з паном. Це брат пані учительки. Тобі було пять літ, як він носив тебе на руках і залюбки з тобою бавився — казав господар до доньки.

— Пригадую собі, що я вас шукала і кликала, а ви були поїхали геть, — защебетала дівчина.

— Так, був поїхав. Тепер приїхав і вже без вас, панно Параскево, не поїду, — відповів Михайло щиро.

Без огляду на протести сестри оженився з Параскою і повіз її щасливий до себе. Селянин дав доньці 100.000 лей на нове господарство. Параска скоро перетворилась в паню. Одягається лиш в шовки, їсть у ресторані, про порядок в дома не дбає, бо робота нищить руки. Гроші батька полетіли скоро з вітром. Параска робить довги, на які не вистарчає платня мужа, а через те дома: сльози, спазми і нарікання. Михайло терпить і жалує, що не послухав сестри.

*

Селянка, чорнобрива Текля, була в одної пані в Чернівцях на науці шиття. Пані полюбила дівчину за її щирість і добрі прикмети тай не хотіла пустити її скоро від себе на село.

У пані став харчуватись гімназійний учитель Роман К. і небавком освідчився Теклі.

— Не дивися доньо, на те, що професор старший від тебе на трицять літ. Що він рудий і негарний... це байка! — казала пані і намовила Теклю віддатися за нього.

Текля подарувала чоловікові трьох чорнобривих синів і одну доньку. Мов та пчілка працює вона вже двацять літ у своїй родині і виховує своїх дітей ліпше, як деяка високвчена пані.

— Я не виховую своїх синів на голубів-сизеньких, а на широкогрудих орлів, щоб були підпорою свого народу. А моя донька це не має бути ластівка-щебетушка, лиш будуча здорова, мудра мама, яка дасть свому народові завзятих синів, — каже Текля і вчить своїх дітей любити своє рідне та гордитися ним.

Професор уже дуже постарівся і знемічнів. Добра Текля плекає чоловіка з пожертвуванням і любовю, за що часто чує від нього:

— Ти обдарувала мене щастям, моя шлахотна подруго. Благослови тебе, Боже.

Чернівці, 19. X. 1929.

добалось би Франції. Добрим ковиром у наших руках було би сказати, що дефінітивно зрічемося Бесарабії. Та не гадаю, щоби вам удалось щось з Польщею. Вдарте краще на румунів. Але бережіться; це делікатна справа, щоби наша опозиція не покористувалась цим аргументом. Робіть так, щоби комісаріят закордонних справ був зовсім поза тим, про що кажу".

З такою плутаниною я виїхав до Парижа. Познакомившись з Клімасом, міністром Литви в Парижі, я рішив, що він буде найкращим звязковим з румунами. З менту, коли Румунія поладнає свої справи з Росією, вона піддержуватиме менше Польщу, а Польща матиме менше підстав задиратись з Литвою. Я заявив Клімасові, що є можливість найти нові комбінації для порозуміння з Букарештом і прохав його підготовити мені зустріч у невтральній країні з паризьким міністром Румунії Діяманді.

Два тижні пізніше я дістав довшу телеграму від Чічеріна. Він повідомляв мене, що він має звіт з моєї розмови з Клімасом, завдяки зручности одного члена ДПУ в Ковні. Він питав мене, як я посмів дати почин до таких заходів і звертав увагу, що стану перед трибуналом політичного бюра. Я відповів йому, що досить буде йому піти до цього бюра, щоби довідатись, звідки вийшла така ініціятива, яку завсіди вважав дурною й для Росії шкідливою.

Пізніше я довідався, що Літвінов і Чічерін на мент забули про свої свари і пішли разом до Сталіна зі заявою, що зголосять свою димісію і вияснять політичному бюрові її мотиви. Сталін сам у важкій боротьбі з троцькістами налякався і скинув зі себе всяку відповідальність, заявляючи, що його розмова зі мною була „звичайною виміною думок без ніякої точної інструкції".

Шифрована депеша від диктатора повідомляла мене, що я — підлий інтригант, що хоче підорвати повагу голови партії перед його співробітниками. Мої приятелі казали мені, що Сталін хотів би, щоби я покинув дипльоматичну карієру. Та мене впевняли, що я можу довіряти вповні трибуналові „Політичного бюра", бо тоді сам Сталін виступить у моїй обороні.

На схінді теми.

Туркестанські дива.

Звязок перевороту в Афганістані з життям Туркестанців. — Чому більшовикам так залежить на Туркестані? — Чотири підпори російської держави. — Плекання бавовни вбиває хліб. — Боротьба туркестанців за істнування.

У звязку з приходом до влади і проголошенням еміром Афганістану Надір-Хана туркестанське тубільче населення леліє деякі, хоч може й безпідставні, надії на полекшення тяжкого радянського режиму в Туркестані. Фільорадянська політика Аманули-Хана геби санкціонувала стан посідання більшовиків у Туркестані. Знову-ж політика Габібули, колишнього бухарського еміра, (який від довшого часу перебував в Афганістані на становищі політичного емігранта), залишила дуже неприємні спогади в Туркестані. Все це не давало навіть моральної підтримки Туркестанові в його боротьбі з радянською окупацією.

Надір-Хан має започаткувати новий курс афганської політики, більше прихильної для Англії. Вже в кінці 1926 року, коли Надір-Хан був афганським послом у Парижі, він розходився в поглядах з тодішнім еміром Аманулою-Ханом щодо закордонної політики, так, що внедовзі покинув оте становище посла. Як пізніше виявилося, політика Аманули-Хана не вийшла йому на здоровля, бо наслідком повстання, підтриманого англійцями, Аманула мусів абдикувати. Унезалежнення від більшовицьких впливів нового курсу афганської політики, а може навіть деяка її активність, зроджують сподіванки туркестанців на полекшення їх долі під владою більшовиків.

Який же стан в Туркестані в сучасний момент?

Велика радянська армія, що окупувала Туркестан, мала зразу завданням — і має його й нині, дати змогу під охороною багнетів переводити т. зв. бавовняну кампанію. Бо треба знати, що туркестанська бавовна, український вугіль і хліб та азербайджанська нафта, це справді чотири найголовніші економічні підпори російської, нині радянської, державности. Поскільки незадовольняючою для більшовиків є хлібна, вугільна і нафтова кампанія, таксамо й справа туркестанської бавовни не йде бажаним для них шляхом. Бо 2/3 потрібної для Рад. Союзу бавовни вони змушені купувати за кордоном.

Отож головною турботою більшовиків у Туркестані є плекання бавовняної культури. На рік 1932 більшовики намагаються дійти до такого стану, аби цілу потребу бавовни покривати продукцією Туркестану. Здавалось би, що таким „культурницьким" спробам більшовиків в Туркестані треба тільки співчувати, тимчасом ця кампанія в Туркестані несе тій країні лише великі клопоти й небезпеку.

Всі постанови комуністичної партії, як у Туркестані, так і в Москві, у справах туркестанських твердять одно: розвинути терен бавовняної культури — на рахунок теренів, засіяних пшеницею та рижом.

Під загрозою конфіскати землі змушується туркестанського „куркуля", середняка та бідняка засівати бавовну, і дається кредит тільки тим колективам, які весь терен віддають під бавовну. Брак підстілки та паші для худоби змушує туркестанського селянина продавати худобу після сезону „на передновку" і купувати її перед (після жнив), що остаточно руйнує населення і край.

Стан бавовняної кампанії доходить до таких розмірів, що справді деякі райони Туркестану мають вже 73 проц. теренів занятих бавовною, і терени під бавовняні поля віддаються все нові й нові. Але одночасно гіршає розпучливий стан Туркестану, який переходить у цілковиту економічну залежність від ласки Москви. Цей стан погіршується ще браком промислових товарів і розпряжністю цін бавовни та хліба. При катастрофічному стані „хлібозаготовок" виходить таке, що туркестанське населення взагалі хліба не дістає і майже постійно голодує.

Початок бавовняної кампанії в Туркестані започаткував ще російський царський уряд, який у більшовиках найшов гідного собі наслідника. Боротьба-ж населення проти бавовняної кампанії починається з 1916 р. Після революції 1917 р. туркестанці постановлюють зменшити терени, заняті під культуру бавовни, одначе після більшовицького перевороту відразу стрічають спротив збоку нових володарів. Не вважаючи на те вперта боротьба туркестанців триває досі, вони добре розуміють, що це питання їхнього життя. В останніх тижнях більшовицька преса в Туркестані заалярмована випадком скошення бавовни на корні в одному туркестанському селі невдоволеними селянами та рішенням селян засіяти цей терен пшеницею. Винуватих „контрреволюціонерів" мають остро покарати та боротьбу з непокірним тубільцем загострити. Ця боротьба нелегка, бо туркестанець бється за своє істнування: на його кістках намагається Росія утворити для себе поля економічної експльоатації. Можливо, що провал більшовиків в Афгані відверне дещо їх увагу від Туркестану й облекшить долю цієї нещасної країни. **Л. Л.**

Бюджетовий прелімінар.

До канцелярії маршала сойму вплинув 26. жовтня бюдж. прелімінар за час від 1. квітня 1930 до 31. березня 1931 року. Рівночасно вплинуло й рах. замкнення за 1927/28. З прелімінаря виходить, що доходи виносять 2,943.011.040 зол., а видатки 2,934.741.480 зол. Прелімінар передбачує кредит на виплату 15 проц. місячних додатків до урядничих платень. Прелімінар признає мін. скарбу право збільшувати деякі видатки, що мають надзв. велике значіння для держави з господарського й освітнього огляду. Сюди заряховано: розбудову польської торг. фльоти, повітряної плавби, відбудова країни та будова нар. шкіл.

—o—

Арештували слов. декана.

У Пряшові (Словаччина) арештували декана Добранського. При ревізії найшли в Добранського матеріял, який нібито доказує, що він стояв на чолі ірредентичної акції, якої метою було при помочі греко- і римо-кат. духовенства відірвати Сх. Словаччину від ЧСР. а прилучити її до Мадярщини.

—o—

Розкопки в Старуни.

Як відомо, ще перед війною викопали в Старуни кістяк мамута. Тепер знову на грунтах Мойсея Ляйтмана робили розкопи члени Краківської Академії Наук, шукали останків передпотопових звірят. Пошукування були безуспішні і працю закинули. Тепер Ляйтман сам вів розкопки далі і в глибині 40 м. натрапив на дуже великі кости. Ляйтман здержав розкопки, забезпечив їх і повідомив про знахідку Краківську Академію Наук. Уже цього тижня прийде спец. комісія яка видобуде кістяк.

Вибори в ЧСР.

Переведені в ЧСР, у неділю вибори до чех. парляменту відбувалися при дуже великій участи виборців, головно німці вийшли лавою до виборів. Досі нема ще навіть приблизно загальних цифр, та нема сумніву, що вибори означають значне пересунення на ліво, причому треба ствердити, що скрайня лівиця, себто комуністи, втратять у цих виборах около 8 мандатів. Із міністрів досі вибрано: д-р Бенеша. Партія о. Глінки виходить у цих виборах із значними втратами. Ліста ч. 5. (польсько-жидівська) здобула мандат у Моравській Остраві. До чех. парляменту ввійде вперше 1—2 сіоністів.

29. жовтня отворення англ. парляменту.

Дня 25. жовтня Мекдональд відплив до Англії із Квібеку кораблем „Княжна Йорку". У Ліверпуль прибде премієр 1. листопада. Отворення парляменту буде 29. жовтня. Мекдональд з'явиться в палаті щойно 4. листопада; за той час заступатиме його Сновден.

Заступник гол. командуючого на Рад. Україні.

Рев. воєнна рада покликала команданта 14. корпусу стрільців червоної армії Івана Дубового на становище заступника головнокомандуючого червоної армії на Україні, опорожнене наслідком іменування Блюхера головнокомандуючим червоної армії на Дал. Сході. Дубовий брав участь у війні проти Польщі та громадянській війні на Україні.

Бріян у Даладієровім кабінеті.

Даладіє, після того як згодився утворити уряд, предложив соціялістичним групам узяти участь в уряді. На нарадах груп постановили вислати до Даладіє представників партій, які зажадали від нього виразних предложень. Даладіє дав соціялістам пояснення. Полагоди кризи сподіються щойно 31. жовтня.

Даладіє повідомив членів управи рад.-соц. партії, що Бріян згодився взяти участь у новім уряді.

Відслонення памятника Пілсудського.

Дня 27. жовтня відслонили в Коломиї на ринку памятник марш. Пілсудського. Памятник виконав проф. академії мистецтв у Кракові Лищка із криці. Марш. Пілсудський подвійної величини, сидить, а в лівій руці держить отворену книгу законів, а в правій меч. На книзі вириті слова: Свобода. Рівність. Братерство. На фронт. боці є напис: Йосиф Пілсудський, воскреситель Батьківщини. Фігура висока на 5. м.

Після вступного торжества, м. і. походу, голова комітету будови памятника, староста Скварчинський у промові зазначив, що памятник поставлений зі складок усього населення без ріжниці віросповідання та національности, є виразом привязання, чести та пошанівку для того, який своє життя посвятив для рідного краю. Відслонив памятник полк. Глоговський. Оркестра відіграла нац. гимн. Потім іще говорив віцебурмістр Функельштайн. Він сказав, що добре сталося, що памятник станув у цьому окраїнному місті, в якому живуть три національности, бо він символізує ідею, яку все проголошує маршал: рівноуправнення для всіх. Третій говорив по польськи та „руськи" ком. Нар. Дому Мих. Бачинський. Говорили ще станиславівський воєвода Наконечніков-Клюковський і ген. Сверський.

До Заліся (в Тернопільщині) на відслонення памятника Пілсудського виїхав як представник армії командант Ок. VI. ген. бригади Попович. Із Заліся поїде ген. Попович на інспекцію до Чорткова та Тернополя.

Зі спортового життя.

Мистецтва Ліги.

Львів: Погонь—Чорні 2:1 (1:0).
Краків: Краковія—Польонія 5:2 (3:1).
Варшава: Гарбарня—Легія 1:1 (1:0).
Варшава Варта—Варшав'янка 4:0 (3:0).
Лодзь: Л. К. С.—І. Ф. Ц. 0:0:
Кор. Гута: Рух—Туристи 0:0.

За вхід до Ліги.

Познань: Легія (Познань)—Мерімонт (Варшава) 2:2 (0:1).

Невдача польського бігуна.

В бігу, уладженім 27. жовтня в Стокгольмі на просторі одної англ. милі (1609 метр.) побідив Крафт у часі 4 мін. 19.2 сек. перед Петкевичем 4 мін. 19.6 сек. і Магнусом.

Журнал, що поширює світогляд.

Більшість наших редакторів скаже: це мій. Бо всі наші журнали ставлять на першім місці оборону якогось світогляду і його пропаганду серед своїх читачів. Наслідок цього такий, що більшість журналів звертається до своїх однодумців, які читають його саме тому, що він піддержує в них світогляд, який вони вже мають. Вони вчаться добачувати в усіх інших ідеольоґічних напрямках лише недостачі й хиби, а з явищ суспільного й духового життя підбирають тільки ті факти, що змінюють їх у раз здобутих поглядах на світ.

Це є скоріше звуження світогляду, як його поширення.

Та ось журнал, що має дуже скромну мету, бо не хоче збогачувати нас новими ідеями, а хоче перш за все інформувати про факти зовнішнього світа.

Третій рік виходить у Львові заходами „Просвіти“ місячник „Життя і Знання“, редаґований на зразок таких-же чужинних французьких і англійських журналів, що мають завдання популяризувати здобутки з усіх ділянок науки й суспільного життя.

Принцип такого журналу давати статті, які з однаковою цікавістю міг би читати кільканадцятилітній ґімназист, освічений селянин, міщанин чи робітник і інтеліґент, який скінчивши університет уважає свою освіту закінченою. Нелегка це справа, коли йде про форму викладу, ясність стилю, термінольоґію. Та принцип не тратить на своїй силі.

Нехай ще раз гніваються всі оборонці клясичної фільольоґії закохані в ній, тому, що з неї їдять хліб або підготовляють до цього-ж хліба нашу молодь, ідучи старими стежками середньовічньої схолястики. Усі ми, що витратили 8 літ на цю грецько-латинську освіту зведену до барабанення граматичних форм і до вичитування незрозумілих текстів, відчуваємо нині найкраще, яке поняття маємо про весь світ з його явищами природи, історичними подіями, ґеоґрафічними фактами, науковими винаходами.

Наша ґімназія вважає важнішим, щоби читати в оригіналі Цезаря, ніж орієнтуватись у найпростіших явищах буденного життя. Тому на кожному кроці стверджуємо в нас такі дивоглязи, що інтеліґент з університетом вміє деклямувати Гомера й Горація (яких поезії, зрештою, не в силі відчути, коли не знає старинної мови так, щоби міг свобідно нею володіти) а не в силі зорієнтуватись на барометрі, заки виходить з хати, як має вбратись, бо не знає яку температуру треба коли вважати теплом і яку холодом.

Роди дерев, збіжа або квітів, мимо яких проходимо роками, зорі, які подивляємо в місячні ночі, електрика, яку засвічуємо, найпервісніші роди грибів або ознаки недуги на шкірі, роля бактерій, від яких залежить наше життя, тайна уродин, старости або відмолодження — тисячні факти, яких торкаємось у щоденній розмові є для нас пустим звуком, словами, яких ми не в силі розяснити. Не краще стоїть справа з нашою знайомістю чужих країн, народів, племен, рас, не кажучи вже про тисячні породи звірів, комах, мінералів.

А сучасна техніка? Скільки з тих інтеліґентів, що користується телефоном, трамваєм, грамофоном, радіом могло би пояснити хоча би в найпростішій формі секрет їхнього винаходу? Нікому й в голову не прийде, що від скількости фактів добре розяснених з усіх царин природи, історії, ґеоґрафії, техніки залежить у багато більшій мірі ширина й повага нашого світогляду, ніж від скількости чисто абстрактних ідей попахапуваних зі суспільних статтей, брошур або попросту з політичних дискусій.

Журнал „Життя і Знання“ зродився зі зрозуміння потреби для нашого сучасного інтеліґента поширити свій світ фактів на ріжні ділянки науки, з якими він ніколи не зустрічався поважно, з якими не мав змоги знайомитись ні в школі ні поза нею. Без огляду на те, який хто з нас має суспільний, релігійний чи навіть фільософічний світогляд і наскільки вищим уважає його від інших світоглядів, кожний із нас повинен би знати дещо про кружбу людської крови, від якої нераз залежить думання, про хемічний склад молока, яке впливає інакше на уяву, ніж кава, про цвіль, яку запримічуємо на стінах своєї хати, про тепломіри, які дивують нас цього року, коли в жовтні показують неосінну температуру, про шовк, який подивляємо в формі готової блюзки, про вулькани, від яких залежить доля народів, а може й всієї землі, не кажучи вже про всі ті основні елементи, які входять у поняття „світогляду“ — про почин світа, ріжні теорії його повстання, фізичні сили, що кермують ним і тисячні явища на межі науки й віри, досі нерозяснені, дарма, що невпинно розяснювані, досліджувані і прирівнювані з іншими.

Наша школа, що дає нам виключно буцім-то літературну освіту не підготовила нас нічим, щоби ми відчували потребу розуміти безмежні простори явищ природи в їхніх звязках із нашим духовим життям. Це один із проклонів усього нашого виховання і суспільного життя. Не диво, що навіть такий журнал як „Життя і Знання“ попадає інколи на теми, які розливаються у фразеольоґії. Та те, чим він відбиває вимково корисно від інших це збір чисто фактичного матеріялу про світ і про людину.

Автори таких статтей можуть учити нас невпинно чогось нового тому, що пишучи їх не добувають свого знання виключно зі своєї голови, а самі вчаться з неодного джерела. *М. Р.*

Десятиліття „Світу Дитини“.

Дня 1. листопада ц. р. минає десять років з дня виходу в світ першого числа часопису „Світ Дитини“ під безперервною редакцією М. Таранька. Як відомо, перед тим виходив у Львові дитячий часопис „Дзвінок“, що його протягом 25-и років видавало Українське Педагогічне Товариство, але внаслідок війни змушене було припинити це видання. Заслуга М. Таранька як раз і полягає в тому, що він відважився розпочати видання нового дитячого часопису на власну руку без фінансової підтримки з боку якоїнебудь громадської організації.

Мені часто доводилося на сторінках ріжних часописів давати оцінку „Св. Д.“, а тому не стану тут докладно зупинятися на характеристиці цього журналу. Одначе можу сказати, — багато ще праці має прикласти редакція „Св. Д.“, щоби поставити цей часопис на такий рівень, яким він дорівнював би анальоґічним закордонним виданням.

Отже з нагоди ювилею „Св. Д.“ можу побажати редакції залучити надалі до постійного співробітництва в часописі наших найвидатніших малярів, письменників і поетів. Але здійснити це побажання редакція зможе лише тоді, коли наше громадянство, — особливо учительство та родичі дітей, — забезпечить своєю участю в передплаті дальше існування й належний розвиток цього часопису й тим самим вратує його від тої долі, яку зазнав інший часопис для молоді тогож М. Таранька — „Молода Україна“.

Ще в більшій мірі прислужився М. Таранько для нашої молоді своїм видавництвом „Світ Дитини“, яке протягом десяти років випустило у світ понад 150 книжок для дітей ріжного віку.

Всі ці видання можна поділити на такі серії: 1) книжки з барвними малюнками без тексту або з невеличким текстом. Цю серію призначно для дітей дошкільного віку. 2) Бібліотечка для дітей середнього віку. Сюди входять казки, байки, оповідання. 3) Бібліотечка для дітей старшого віку. До цеї серії входять твори чужих і рідних письменників. 4) Пластова бібліотечка. 5) Театральна бібліотечка.

Серед цих видань для дітей знаходимо твори Е. Аміціса, Ф. Бернетт, О. Білоусенка, Ж. Верна, В. Гнатюка, Б. Грінченка, В. Корольова-Старого, П. Куліша, М. Левицького, О. Маковея, М. Рубакіна, М. Сервантеса, С. Томпсона, А. Франса, С. Черкасенка та ін.

Але поруч з добірною дитячою лектурою знаходимо серед видань „Св. Д.“ і такі, які, на мій погляд, не варт того, щоб витрачати кошти на їх видання. Для прикладу міг би вказати на одне з останніх видань — „Чемний Тарас і недобрий Панас“, де солодко-підлесливе поводження чемного Тараса протиставиться пустотам недоброго Панаса, і, розуміється, вихованість завше нагороджується, а пустота карається...

Десятилітню свою діяльність видавництво „Св. Д.“ гідно завершило виданням збірки казок покійного І. Липи, п. н. „Тихе Слово“, в прегарними ілюстраціями В. Цимбала.

На фоні нашої сірої буденщини десятилітна праця М. Таранька на полі видання дитячого часопису та дитячої літератури безперечно заслуговує на повне признання з боку всіх тих, хто звязує краще наше майбутнє з духовим розвитком і національною свідомістю нашого молодого покоління.

Ст. Сірополко.

22. X. 1929 р. — Прага.

На орґанізаційному фронті.

ЛЬВІВЩИНА.

Дня 13-го жовтня ц. р. відбулося посольське справоздавче віче в Підлісках Малих, на котрім окрім численної участи місцевих громадян заступлені були громади: Запитів, Вислобохи, Стронятин, Сетіхів, Жидятичі. Реферували посли Ліщинський і Кохан. Одноголосно ухвалено резолюції в дусі напрямних УНДО.— Того самого дня, вечером, відбулася довірочна нарада в Запитові, на котрій посол Кохан виголосив реферат про господарське положення та про працю істнуючих українських господарських установ.

ЛЮБАЧІВЩИНА.

Дня 20-го жовтня ц. р. посли Кохан і Ліщинський відбули господарську нараду в Коровиці Самій. Вістка про приїзд послів до села, не зважаючи на пізну пору, стягнула велике число людей, котрі вислухали уважно промов послів. При прощанню громадяни зобовязали обох послів відбути у них в найближчому часі політичне віче.

ТЕРНОПІЛЬЩИНА.

В середу 23. жовтня ц. р. відбувся в Тернополі Повітовий, Народній Зїзд під проводом пос. д-ра Ст. Барана, в якому взяли участь видніші селяни з повіту, 16 священиків і гурт місцевої інтеліґенції. Звіт з діяльности дотеперішнього Пов. Нар. Комітету зложив пос. д-р Баран, який опісля обговорив наше сучасне внутрішнє положення, партійне і міжпартійне, політичне положення в Польщі і наші відношення до Радянської України. Про діяльність Української Парл. Репрезентації реферували опісля пос. Кунько і сен. Кузьмин. Над рефератами відбулася обширна дискусія, в якій забирало слово багато бесідників зпоміж інтеліґенції і селянства, обговорюючи головно справи орґанізаційні і справу дальшого видавання і поширювання двотижневика „Подільський Голос“, що як раз тепер скінчив перший рік свого істнування і є одинокою нашою національною трибуною на ціле тернопільське воєвідство. Сенатор Кузьмин піддав думку — зовсім слушну і доцільну, щоби скликати до Тернополя представників всіх наших повітових орґанізацій з цілого тернопільського воєвідства для обговорення способів оборони на терені тернопільського воєвідства. Одинокий наш пресовий орґан „Подільський Голос“ як одинокий провінціональний орґан партійний, повинен мати піддержку всіх наших орґанізацій Поділля і Опілля. Наконець вибрано Пов. Нар. Комітет в такому складі: головою пос. д-ра Степана Барана, а членами: д-р Остап Постригач, Остап Сіяк, Василь Бачинський, Андрій Фалендиш, Іван Онуферко син Івана, Блянка Баранова і п. Коляньківська — з Тернополя, з духовенства о. декан Йосиф Грицай з Чернихова і о. Степан Вонс з Ігровиці, д-р Роман Слюзар і Йосиф Федевич з Микулинець і з повіту: посол. Антін Кунько, Гринь Дзюбановський, Петро Зварич, Онуфрій Любчик, Степан Мельник та Осип Павлишин. Цей комітет має створити Ширший Повітовий Народній Комітет з представників поодиноких громад і в разі потреби може ще кооптувати до свого складу кількох видніших та діяльних громадян — членів УНДО, для поширення політично-орґанізаційної праці в повіті. Наконець висказано бажання, щоби в найближчому часі скликати велике публичне віче в Тернополі.

Сталін — необмежений диктатор радян. республик.

У французькій ґазеті „Матен“ містить бувший радник радянського посольства в Парижі Бесідовський статтю про систему правління в радянських республиках, а найбільше освітлює ролю Сталіна в цій системі. Бесідовський твердить, що Сталін є необмеженим диктатором, а радше некоронованим монархом радянського Союзу. Третій Інтернаціонал, Політбюро і комуністична партія, це тільки знаряддя в руці Сталіна. Особистий вплив Сталіна є більший, як вплив Леніна, навіть в найкращі дні його влади. Сталін фасцинує всіх своїм організаторським талантом і держиться головно леґендою, що з упадком авторитету Сталіна, упав би цілий большевизм.

Плянований атентат на Гувера.

Сьогоднішні телеграми потверджують вчерашню вістку про плянований замах на президента Гувера. Виконавці замаху справді хотіли забарикадувати залізничий шлях, на якому їхав поїзд Гувера і спричинити катастрофу. Тайні поліційні агенти перешкодили цьому замахові тільки в останній хвилині перед приїздом поїзду. В Новім Альбані арештовано двох негрів підозрілих в участи в цьому замахові. Мабуть ці негри належали до тої тайної організації, що забарикадувала залізничий шлях, залишивши на ньому тягаровий автомобіль. Але арештовані негри заявили при слідстві, що вони не хотіли виконати замаху, тільки залишили автомобіль на шляху, щоби залізниця розбила цей старий автомобіль, бо їм хотілося дістати відшкодування за розбитий самохід, що був заасекурований. Негри запевняють, що вони навіть не знали, що в тім поїзді їхав президент Гувер. Але поліція переконана, що тут був плянований замах.

НОВИНКИ

— **Панахида в дні 1-го листопада.** Як що-року, так і в дні 1-го листопада ц. р. (в пятницю) відбудеться у Львові панахида за поляглих українських стрільців. Панахида буде відправлена в церкві св. Юра в год. 5. попол. Тогож дня в год. 10. рано буде відправлена в церкві Преображення Госп. при вул. Краківській торжественна Служба Божа.

— **Перший Листопад на Литві.** „Слово Польске“ подає, що роковини проголошення української держави в Галичині задумують литовці цього року вшанувати урочистим святом. Це свято має бути висловом протесту литовського народу і солідарности Литви з українським народом. Це свято „1. листопада“ буде зватись на Литві „Українським Днем“.

— **Новобранці з 1908 року.** Довідуємося, що із усіх новобранців із річника 1908. тільки 33%, буде покликано до війська з початком листопада, а решта аж у місяці квітні. Ті особи, що внесли подання про відложення військової служби, а досі не дістали від компетентних чинників відповіди, мусять зголоситись до своїх полків. На випадок корисного полагодження їх справи, вони зможуть з полків повернути до дому.

— **Сьомий звичайний зїзд „ЦЕСУСА“** відбудеться на днях у Подебрадах із таким порядком дня: 1) Святочне відкриття зїзду. 2) Пленарне засідання. 3) Звіти функціонарів Цесус-а. 4) Звіт Ревізійної Комісії Цесус-а. 5) Звіти з місць. 6) Дискусія над звітами. 7) Ухвалення резолюцій. 8) Вибір нової Управи Цесус-а. 9) Закриття зїзду. Зїзд працюватиме в чотирьох комісіях, а саме: 1) організаційній, 2) економічній, 3) культурно-суспільній та 4) міжнародній. Особливо застановиться зїзд над справою співпраці краєвого студенства з еміграційним. Передбачується також перенесення української студентської централі поза межі Чехословаччини, евентуально розділення поодиноких відділів Цесус-а по ріжних академічних центрах.

— **Пожежа в костелі.** На днях у костелі в Богородчанах вибухла пожежа, яка знищила багато костельних предметів, образів та свічок, але один поліцай скоро запримітив огонь і пожежу вдалося легко погасити. Причиною пожежі було те, що один костельний слуга забув погасити свічку, яка догоріла і підпалила повічку.

— **Кріваве весілля.** На весіллю в хаті Юри Мочернюка в Ковалівці, пов. Коломия, парубки побились із гостями з Мишина та вбили Михайла Миронюка. Буйних парубків арештовано, між ними: Андрія Вінтонюка і Михайла Обризку.

— **„Міський Осередок Здоровля“ у Львові.** У Львові, при вул. Місіонарській ч. 2, відкрито „Міський Осередок Здоровля“, якого завданням є давати лікарські поради для біднішого населення, збільшувати гигієнічність життя мешканців Львова та цілого краю і вести санітарну опіку над біднішими верствами суспільства. Цей „Осередок Здоровля“ буде провадити свою акцію в контакті з іншими опікунчими інституціями, порадними та лічничими заведеннями. Керовником того „Міського Осередку Здоровля“ буде д-р Іван Данельський, а безплатних порад будуть уділювати лікарі, спеціялісти від усяких недуг. Ця нова інституція не буде займатись лікуванням недужих, хіба у вийнятових випадках, а головним її завданням є давати поради, ставити діягнози й оглядати хорих.

— **Про неоплачені листи.** Польське міністерство пошт і телеграфів урегулювало справу неоплачених листів, а то так, що листи без поштових значків будуть вертатись до надавця, а не будуть висилані адресатові, як це було дотепер, що адресат діставав неоплачений лист і платив подвійно. Адресатам буде висилатись тільки листи, які через помилку були частинно неоплачені.

— **Скільки є на світі людей?** Рада Союза Народів опублікувала бюлетен зі статистикою населення цілого світа. Перший раз у історії людства подано точну статистику населення таких многолюдних країв, як Китай та південних країн Австралії, Африки й Азії. Виявилось, що на цілому світі живе 1950 міліонів людей. Щороку кількість людей на цілій земській кулі збільшується на 12 міліонів. В році 2130 наша земля буде мати 20 міліярдів дітей, як що приріст населення буде йти тим самим темпом, що до тепер.

— **Нафта лікарством на рака?** Східна Агенція подає, що в місті Уелінгтон у Новій Зеляндії один лікар пробував лікувати недугу рака при помочі нафтових інекцій. Найкращі лікарі спеціялісти потвердили, що ця спроба дає дуже добрі наслідки, бо всі пацієнти, яким дано інекції розгрітої нафти, були в короткім часі зовсім здорові. Лікування нафтою малоб трівати майже цілий рік.

— **Фашистівська мода для дам.** Національна фашистівська федерація усталила нову моду для італійських дам. Мода ця має бути цілком незалежна від впливів чужинецьких мод. Жінки мусять носити довгі сукні із ковнірами запнятими під шию і рукави довгі аж по долоні. Барви суконок будуть сіра і зелена, а крій такий, як був XIV. віку в Італії.

— **Розсіяний лікар.** У Фльоренції занедужав на нарив у кишках учитель Іван Кареллі і в лічниці лікарі оперували його. Здавалося, що операція вдалася, бо недуга вчителя взагалі не була дуже небезпечна. Але після неї вдалої операції здоровля пацієнта погіршилося значно і лікарі, не знаючи причини погіршення, почали другу операцію. Виявилось, що один з лікарів підчас першої операції через розсіяння й недогляд залишив у кишках пацієнта свої операційні ножички. Друга операція не помогла і пацієнт помер, а його родина поставила необережного лікаря перед суд за вбивство сина.

— **Новий твір Троцького.** Німецька преса повідомляє, що Троцький приготовляє до видання свою нову книжку про Леніна. В цім творі Троцький дає цікаве освітлення характеру і діяльности свого колишнього приятеля Леніна. Ленін змальований в цьому творі, як сильна індівідуальність, з цезаричними і диктаторськими рисами характеру, як людина залізної волі, великих амбіцій і з великою дозою жадоби влади.

— **Експльозія в Голівуді.** В лябораторії фабрики фільмів у Голівуді була дня 24. п. м. велика експльозія вибухових матеріялів, яка спричинила пожежу будинків. Підчас експльозії пропало майже 20 осіб і про яких ще невідомо, чи вони ранені чи вбиті.

— **Англійський король на ловах.** Англійський король Юрій V. перший раз після своєї недуги виїхав із Льондону до Сендрінггему, де візьме участь у великих осінних ловах.

‡ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Д-Р ЯРОСЛАВ ОКУНЕВСЬКИЙ.

З Городенки прийшла до нас сумна вістка, що там помер дня 24. жовтня 1929 у 70-ім році життя б. генерал-лікар австрійської маринарки й автор відомих споминів п. з. „Листи з чужини“ — д-р Ярослав Окуневський. Похорони Покійного відбулися в суботу 26. ц. м. на міське кладовище в Городенці.

Ярослав Окуневський уродився у священичій сімї, в якій все були живі національно-культурні традиції і де сильним живчиком било національне життя. І покійний нині Ярослав, і його рідний брат Теофіль, відомий народній діяч і б. парляментарний посол, тепер адвокат у Городенці, вийшовши з такої родинної атмосфери, зістали оба високу освіту, будучи рідкими у нас типами інтелектуалістів-культурників.

По скінченні гімназії записався пок. нині Ярослав Окуневський на медичний факультет у Відні. В тому часі він грав немалу ролю в житті українського студентства в наддунайській „Січі“, де був навіть якийсь час головою. Тодіж жив він у дружніх звязках м. ін. з Остапом Терлецьким, який бував нераз підчас ферій гостем у батьків Окуневських. По якомусь часі Ярослав Окуневський дістав т. зв. військову стипендію, що зобовязувала його до лікарської служби у війську.

Скінчивши медицину, опинився Ярослав Окуневський на становищі військового лікаря при австрійській маринарці в Полі, звідки відбував у своїм службовім характері подорожі кораблями в ріжні сторони світа. Цій обставині українська подорожна література завдячує свій шедевр — його прекрасні „Листи з чужини“, що вийшли давно перед війною в двох томах. Будучи ціле життя на чужині, писав він нерідко й до української преси, м. ін. і до „Діла“. Його статті або спомини були друковані теж в обох альманахах віденської „Січи“ (в 30-ліття і в 40-ліття її істнування), у „Вістнику Союза Визволення України“, в „Українському Прапорі“, „Українському Голосі“ й інших органах української преси. Остання більша стаття появилася в ювилейному числі „Діла“ перед двома роками п. з. „Стара Русь“.

По війні працював Я. Окуневський в українській санітарній місії у Відні, де поклав немало свого труду, а перед кількома роками на старости літ, вернув у рідні сторони й отворив у Городенці лікарську порадню, служачи своєю фаховою радою і поміччю населенню цілого повіту. Там і постигла його смерть. Осиротив жінку і дві доньки, що живуть постійно у Відні.

Вічна Память Заслуженому Українському Громадянинові!

Відозви й комунікати.

В СПРАВІ ЗЛЬОКАВТОВАНИХ ЗАЛІЗНИЧНИКІВ.

Від Української Парляментарної Репрезентації відбули посли д-р Степан Біляк і Володимир Зубрицький на бажання зльокавтованих у присутности відпоручника зльокавтованих п. Томи Гаврилова зі Львова дня 23-го жовтня ц. р. конференцію з президентом Дирекції залізниць у Львові п. інж. Прахтлем-Моравянським. На цій конференції президент Дирекції залізниць заявив, що з огляду на обовязуючий його обіжник Міністерства Комунікації з 18-го червня ц. р. всякі нові приняття до служби при залізниці є здержані і тимсамим нема вигляду на успішну полагоду прохань зльокавтованих про приняття їх до служби. У звязку з цею справою будуть в найближчому часі інтервеніювати члени Української Парляментарної Репрезентації в Міністерстві Комунікації у Варшаві.

З огляду на обовязуючі нові емеритальні приписи для залізничників з дня 4-го липня 1929 р., а зокрема з огляду на §. 53 цих приписів, всі бувші залізничі функціонарі і залізничі емерити б. держав Австрії і Росії, як також оставші по них *вдови і сироти*, які не побирають дотепер належного їм емеритального заосмотрення, обовязані *найдальше до 28-го лютого 1930 р.* внести подання до своєї Дирекції залізниць з домаганням емеритального заосмотрення.

Ті, що тих подань не внесуть, стратять емеритальні права раз на все.

Взірці таких подань та ближчі інформації подає НАРОДНЯ КАНЦЕЛЯРІЯ у Львові, вул. Костюшка ч. 1. а, II. пов. (Пересилка взірців на провінцію за зворотом порта.)

Львів, дня 23-го жовтня 1929 р.

Д-р Степан Біляк, Володимир Зубрицький,
посли до сойму.

Літературний куток.

Боротьба між пролетарськими письменниками, або: „Яке їхало, таке здибало“.

„Берлінер Тагеблятт“ подає з Москви цікаві відомости про літературну боротьбу між рос. пролетарськими письменниками між собою і проти румунського відомого письменника, комуніста Панаїта Істраті.

Цю бороотьбу розпочав російський письменник, комуніст Борис Волін, який є тепер співробітником большевицької цензури та пресового бюра.

Свого часу Борис Волін провадив літературну кампанію проти найкращого сучасного письменника в Радянській Росії Бориса Пильняка, а тепер виступив у „Правді“ проти Панаїта Істраті.

Панаїт Істраті прогрішився тим, що у французькій пресі помістив статтю п. з.: „Афера Руссака, або сучасна радянська держава“. Ця стаття була звернена проти радянського уряду за переслідування старого революціонера Руссакова. Руссаков, це жид, що в дійсности засться Йоселевіч і є шваґром Віктора Зербе, прихильника Троцького і перекладчика творів Леніна на французьку мову.

Письменник Волін, який колись був секретарем паризького радянського посольства, на думку Панаїта Істраті, це справжній соперник Бесідовського, і шпіон та слуга румунської сіґуранци, яка платить йому великі гроші за тайні доноси. Більшовики не знають гріхів Воліна і тому підчас його повороту до Москви, улаштовували йому святочні приняття та вінчали Воліна лаврами революційного письменника.

Цей самий Волін сміє писати в пресі, що Панаїт Істраті дістав від більшовиків поважні суми долярів як аванс за те, щоби писав про

радянську державу прихильні твори, а досі не виконав обіцянки і ще пише всякі брехливі наклепи на більшовиків.

Панаіт Істраті лає Воліна крепкими словами, та каже, що напади того більшовицького писаки, це зоольогічний рев божевільного, продажного дрібного буржуя, та дуже гнівається на Воліна, що він називає Панаіта Істраті „гайдуком", а навіть „найнікчемнішим гайдуком", що за гроші продав свої твори буржуазним французьким видавцям.

На думку Воліна, Панаіт Істраті, це найгидкіщий письменник зі всіх контрреволюційних письменників.

З судової салі.

Відгомін польського листопадового свята.

Перед відкличним судом карним у Львові відбулася дня 25. жовтня ц. р. судова розправа проти Михайла Кецка, приватного урядовця з Городка біля Львова за перест. з § 496 і арт. 5. зак. з 17. грудня 1862, якого цей допустився дня 10. листопада 1928 р. в Городку Ягайлонськім, зневажаючи публично почесний військовий плютон в часі торжества 10-ліття польської держави, викликуючи „ляцка бандо марш за Сян". Суд в Городку засудив Михайла Кецка за цю провину на кару арешту через два тижні, від якої він відкликався до Відкличного суду карного у Львові. На відкличній розправі переслухано свідків, які потвердили закинений Кецкови вчинок. Після промови оборонця посла д-ра Степана Біляка, адвоката з Городка, трибунал карний під проводом през. Антоневича засудив обвиненого Кецка на гривну в квоті 70 зол.

Дописи.

ТУРЧАНЩИНА. **(На що йдуть гроші наших селян?).** Свого часу подавалося в „Ділі", що громад. рада в селі Ісаї за почином двох наших інтелігентів, місцевого пароха й учителя, виплатила 1.661 зол. на потреби „пшиспособеня всйсковеґо" і на будову захисту для старців, що є під опікою турчанського староства. Тому, що ця вістка не у всьому відповідає дійсности, подаю фактичний стан справи, який представляється так: Фірма „Годуля", викуповуючи під будову залізнички ґрунти від поодиноких селян в Ісаях, із контрактів, як переносну таксу, зложила 8000 зол. до Повітової Ради в Турці, про що повідомлено громадську раду в Ісаях. Гроші ті бажала Повітова Рада вжити на поправу доріг і мостів, на що громадська рада в Ісаях не хотіла згодитися, а натомісць просила старосту д-ра Добошинського, котрий є комісарем Повітової Ради, щоб ті гроші громада Ісаї могла вжити на будову лавки на ріці Стрий. На це староста згодився, але зате поставив домагання, щоби громадська рада якусь часть з тих грошей призначила на „пшиспособене войскове" і на будову захисту для старців. Не було іншої ради і громадська рада згодилася дати квоту 1.661 зол. на згадану ціль, тимбільше, що староста обіцяв громаді Ісаї приспішити справу продажі громадського ліса на будову мурованої церкви в Ісаях, якої будова уже розпочалася. Отсе вияснення подаю до відома нашого загалу в інтересі правди.

Поінформований.

ЛУЦЬК. (Прояви життя). Тверда постава і віра в свою правду парохіян села Жабча, в яких була забрана й запечатана церква, здається, дасть бажані наслідки. Волинський воєвода викликав представників жабчанської парохії до Луцька на день 18. ц. м. жовтня й сказав, що церкву повернуть їм до 1. листопада ц. р. Делеґатами були селяни: Михайло Климюк, Трохим Зубатюк і Е. Милясевич. — На останньому засіданні місцевого повітового соймику радні-українці виступили проти заснування повітової комунальної каси, вбачаючи в ній не господарську, а політичну тенденцію в дусі кас Стефчика. Українці залишили салю засідання, і нарада була зірвана. — Недавно звільнено трьох українських війтів, а цими днями зачинено одному з них млина за „невідповідне уладження", і таким чином позбавлено його засобів до життя. Війт цей не йшов з пп. Пилипчуком і Певким.

Місцевий.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Понеділок 28. X. год. 7·30 „Це можеш розказувати своїй бабці".

Вівторок, 29. X., год. 7·30 веч. „Втікла мені перепілонька", гостинний виступ Остерви і театру „Редута" з Вильна.

Малий Міський Театр:

Понеділок, 28., год. 7.30, „Процес Мері Деген".

Вівторок, 29. X., год 7·30 веч. „Процес Мері Деген".

Кіна.

Апольо: Місто кохання (Іван Петрович).

Касіно: Його остання маска (Марселя Альбані).

Кольосей: Два світи (Генні Портен).

Лев: Кон і Келлі в гаремі — комедія (Жорж Сідні).

Марусенька: Шпіон на царськім дворі (Лівна Гейд, Агн. Ештергазі).

Оаза: Голубиця (Норма Тальмедж).

Палас: Буря над Азією (реж. Пудовкіна).

Пан: Жінка з більовицького раю (Ольга Чехова).

Пасаж: Чарівник (Рекс Бел). Американська комедія і найновіший тиждень Пате і Гомонта.

Стильове: Кохання еспанки

Фатаморгана: Що любить жінка?

Химера: Мусиш зі мною оженитися! (Клара Бов).

Утіха: Хатина дядька Томи.

Програма радіо.

Понеділок 28-го.

Варшава (1411,7) 16·15 Програма для дітей.

Краків (312,8). 16·45 Пісні, оперетки, танці.

Познань (334,8) 17·45 Популярний концерт.

Катовиці (408,7). 16·45 Концерт грамофонів.

Вильно (385) 17·20 Авдиція для дітей.

Гельсінгфорс (221,4) 21·10 Джезбенд.

Бреслав (253) 19·05 Концерт радіооркестри.

Ляйпціґ (259). 20·00 Концерт співака Бавмана.

Братислава (279) 16·00 Орхестровий концерт.

Талін (296) 19·00 Квінтет мандолівістів.

Брно (341,7) 22·15 Військова орхестра.

Льондон (356,3) 19·45 Пісні Ліщта.

Штутґарт (360) 16·00 Радіоконцерт.

Гамбурґ (372) 18·00 Концерт орхестри Сельнерса.

Франкфурт (390) 19·30 Орхестра з Франкфурту.

Берн (403) 16·00 Музика з Курсалю

Берлін (418) 16·30 Концерт солістів.

Стокгольм (436) 20·00 Шкотські народні пісні.

Рим (441). 21·02 Італійська музика.

Лянгенберг (473) 20·00 Вечір солістів з консерваторії.

Прага (487) 20·00 Концерт чеської фільгармонії.

Брюссель (509) 18·00 Радіотріо.

Відень (516,3). 15·30 Музика для дітей.

Рига (525). 20·03 Музика камеральна.

Мюнхен (533) 17·30 Дуети Брамса.

Москва (825) 15·30 Концерт Алексеєва і Найгавза.

Ковно (1935) 19·45 Вечірня музика.

Ленінград (1000) 19·30 Концерт сучасної української музики.

Харків (1304) 9·00 Робітничий концерт.

Париж (1725). 21·15 Радіоконцерт.

Вівторок 29-го.

Варшава (1411,7). 16·15 Шуман, Ґлінка, Верді, Ліщт.

Краків (312,8) 13·10 Трансмісії з Варшави.

Познань (334,8). 19·05 Концерт грамофонових плит.

Катовиці (408,7). 16·20 Концерт грамофон. плит.

Вильно (385) 17·20 Авдиція для дітей

Гельсінгсфорс (221,4) 18·30 Сольо скрипкове, спів.

Бреслав (253) 20·30 Симфонічна суїта.

Ляйпціґ (259) 16·30 Концерт фільгармонії з Дрезна.

Братислава (279) 12·30 Легкий концерт.

Талін (296) 19·00 Композиції Івана Штравса.

Брно (341,7) 20·20 Популярна музика.

Льондон (356,3). 22·40 Скрипка і фортепян.

Штутґарт (360) 16·00 Оперетков музика.

Гамбурґ (372). 20·30 Вечір Фридриха Фолькмана.

Франкфурт (390). 20·25 Концерт з Мангайму.

Берн (403). 19·30 Академія в честь Штреземана.

Берлін (418). 19·15 Німецькі народні пісні.

Стокгольм (436) 20·00 Симфонічний концерт.

Лянгенберг (473) 17·30 Шопен.

Прага (487). 20·00 Популярна музика

Брюссель (509) 21·15 Квартет і солісти.

Відень (516,3). 20·00 Концерт з Берліна.

Рига (525) 17·00 Пополудневий концерт.

Мюнхен (533). 17·30 Віденська музика.

Москва (825). 15·30 Година гумору і сатири.

Ковно (1935) 19·30 Вечірна музика.

Ленінград (1000). 16·10 Фортепян і спів.

Харків (1304). 9·00 Робітничий концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Наддніпрянський Хор Д. Котка:

Понеділок 28. X. Тлусте.

Вівторок 29. X Городенка. 729 1—2

Загальні Збори Музичного Товариства імени Лисенка Філії в Коломиї відбудуться дня 7. листопада 1929 р. в год. 5 пополудни в домівці жіночого Кружка зі слідуючим денним порядком: 1) Відкриття Зборів. 2) Відчитання протоколу з послідних Загальних Зборів. 3) Звіт з діяльности уступаючого Виділу. 4) Звіт Контрольної Комісії і уділення абсолюторії. 5) Вибір нового Виділу і Контрольної Комісії. 6) Внески і запити. — На випадок недостачі комплєту, відбудуться Збори о годину пізніще при якому небудь числі членів. — За Виділ Музичного Т-ва ім. Лисенка Філії в Коломиї **Д-р Роман Ставничий**, голова. **Д-р Август Задурович**, секретар 783

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прецизійні продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. 618 12

ГОДИННИКИ „Zenith", „Longines" також біжутерію власного виробу, поручає: Домбровський - Розважевський, Львів, (Готель Жоржа). — Догідні умови 619 6—7

ФУТРА всілякі, виконує старанно, гарно, совісно, догідні сплати. Робітня Футер Карла Шірера, вул. Сенаторська ч. 10. (бічна Романовича). Телефон ч. 69—5 629 0—10

УРЯДОВЦЯ обізнаного з працею по читальнях прийме негайно Філія „Просвіти" в Гусятині. — Зголошуватись у Д-ра Хичія в Гусятині. 789 1-1

ПАРЦЕЛЯ — 6 моргова коло залізничої стації Чернів на лінії Ходорів-Станиславів, на продаж. — Близші інформації у пп. Войтовичів, Козара п. Букачівці. 730 1—3

МЕБЛІ НА РАТИ! готівкові ціни; також тапіцеровані **меблі**, власного виробу — найдешевше в **Доротеум** Льва Сапіги 34. телеф 15·01. 44 7—?

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Специяліст недуг легенів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

438 **Пересвітлення Рентгеном.** 42—?

Ширіть наш часопис!

Накриття

Fragets, Hennenbergs і інших найліпших фабрик по фабричних цінах 577

у МАНДЛЯ,

вул. Коперника 14

Напроти Кіна Коперник

Подяка.

Оцією дорогою складаю як найсердечнішу подяку всім тим ВП. Панам, котрі заопікувалися мною, по замаху на моє життя в дні 9. жовтня ц. р. Першу поміч уділив мені ВП. д-р Вайнреб, вмілу і совісну операцію перевів ВП. примар д-р Коцций дир. тут. шпиталя. Щиро і безінтересовно опікувалися мною ВП. д-р Горбовий Володимир і ВП. посол д-р Блажкевич, котрі не занехали найменшої дрібнички, щоби мене підтримати морально, як рівнож вжили відповідних заходів перед органами сусп. безпеки. Рівнож щиро і безінтересовно занялись моєю справою ВП. д-р Івашкевич Володимир, д-р Луців Іван і д-р Деннис Дмитро прийшовши мені з допомогою в моїй справі. Велике Спасибі всім вище згаданим ВП. Панам, як рівнож ВП. Паням і Панам, Товаришкам і Товаришам що своїми відвідуваннями несли мені моральну поміч підчас мойого побуту в шпиталі.

Долина, в жовтні 1929.

781 1—1 **Вірстюк Михайло.**

Присилайте передплату!

НОВИНКА! **НОВИНКА!**

УКРАЇНСЬКЕ ПИСЬМЕНСТВО т. XI. 2.

ТВОРИ

ИОСИФА ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

774 ТОМ ДРУГИЙ 2—3

Повісти, повістки, оповідання, казки, повісточки, стор. 319

Ціна в півполотняній оправі 7·00 зол.

„ в полотняній „ 8·00 „

Замовляти в канцелярії Товариства „Просвіта", Львів, Ринок, ч. 10.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів. Ринок ч. 10.